

Додаток 1
Затверджено
Рішенням Спостережної ради
кредитної спілки «Прибуткова»
протокол № 69 від 26.02.2016 р.
Голова Спостережної ради
_____Серебренніков Д. В.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ФІНАНСОВЕ УПРАВЛІННЯ
КРЕДИТНОЇ СПІЛКИ
«ПРИБУТКОВА»
(нова редакція)

м. Київ
2016

Це положення розроблено відповідно до Закону України “Про кредитні спілки”, затверджених розпорядженнями Держфінпослуг “Переліку внутрішніх положень та процедур кредитної спілки” та “Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об’єднаних кредитних спілок”, Правил здійснення депозитних операцій для кредитних спілок, затверджених Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг України від 30.12.2011 № 821, Статуту кредитної спілки «Прибуткова», положень про її органи управління, та інших нормативних документів, що регулюють фінансову діяльність кредитних спілок.

1. Порядок здійснення фінансового планування та аналізу виконання планів кредитної спілки

Фінансове планування в кредитній спілці «Прибуткова» (надалі – кредитна спілка) здійснюється шляхом розробки та затвердження, не пізніше 31 грудня, Спостережною радою бюджету кредитної спілки на наступний фінансовий рік. Складовою частиною бюджету є деталізований помісячний кошторис витрат кредитної спілки.

Затверджений бюджет на поточний фінансовий рік доводиться до відома загальним зборам членів кредитної спілки, що проводяться у поточному фінансовому році і розглядають річний звіт про діяльність органів управління кредитної спілки та її річний фінансовий звіт за попередній фінансовий рік. Загальні збори членів кредитної спілки, виходячи з результатів роботи кредитної спілки за попередній фінансовий рік та визначених пріоритетів розвитку кредитної спілки на поточний фінансовий рік, можуть надати свої висновки та пропозиції щодо затвердженого на поточний рік бюджету кредитної спілки. У цьому випадку, спостережна рада кредитної спілки вносить необхідні корективи до бюджету на поточний фінансовий рік на першому після загальних зборів членів кредитної спілки засіданні.

Зміни до бюджету кредитної спілки протягом поточного фінансового року вносяться рішенням спостережної ради за власною ініціативою або ініціативою інших органів управління кредитної спілки. Такі зміни не можуть суперечити наданим загальними зборами членів кредитної спілки висновкам та бюджетним директивам.

Правління аналізує фактичне виконання бюджету на кварталній основі та звітує про його виконання не рідше ніж один раз на квартал, якщо окремим рішенням спостережної ради кредитної спілки, прийнятим за власною ініціативою або ініціативою ревізійної комісії кредитної спілки, не буде встановлено місячну періодичність звітування.

2. Порядок формування та використання капіталу кредитної спілки в розрізі окремих його складових

2.1. Капітал кредитної спілки складається з пайового, резервного та додаткового капіталів, а також залишку нерозподіленого доходу кредитної спілки.

Капітал є власністю кредитної спілки.

2.2. Пайовий капітал кредитної спілки формується за рахунок обов’язкових та додаткових пайових членських внесків членів кредитної спілки.

2.3. Обов’язковий пайовий внесок – обов’язковий зворотний внесок, що вноситься особою при вступі до кредитної спілки.

Розмір обов’язкового пайового внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума. Повернення обов’язкового пайового внеску члена кредитної спілки провадиться в порядку, передбаченому Статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття уповноваженим на прийняття таких рішень органом кредитної спілки відповідного рішення.

2.4. Додатковий пайовий внесок - необов’язковий (добровільний) або обов’язковий зворотний внесок члена кредитної спілки, режим залучення якого визначається цим положенням. Він вноситься з метою збільшення пайового капіталу та забезпечення фінансової стабільності кредитної спілки.

Добровільний додатковий пайовий внесок члена кредитної спілки вноситься членом виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення.

Добровільні додаткові пайові внески можуть бути повернені як у разі припинення членства в кредитній спілці, так і без втрати членства в кредитній спілці.

Повернення додаткових пайових внесків у разі припинення членства в кредитній спілці провадиться в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Повернення добровільних додаткових пайових внесків без припинення членства в кредитній спілці провадиться, через касу кредитної спілки або перерахуванням на рахунок члена кредитної спілки у банку на вибір члена кредитної спілки, за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу після прийняття спостережною радою або загальними зборами кредитної спілки відповідного рішення.

Спрямування добровільних додаткових пайових внесків на погашення кредиту та процентів за його користування або на поповнення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки за умови дотримання кредитною спілкою нормативу достатності капіталу після прийняття спостережною радою або загальними зборами кредитної спілки відповідного рішення.

Поповнення додаткового пайового внеску сумою процентів, нарахованих на внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок та/або на його пайові внески здійснюється за письмовою заявою члена кредитної спілки.

Додаткові пайові внески залучаються на бездоговірній основі.

Умови залучення, повернення додаткових пайових внесків та умови розподілу доходу у вигляді плати (процентів) протягом року або розподілу нерозподіленого доходу за підсумками фінансового року на ці внески є однаковими для всіх членів кредитної спілки.

2.5. Нерозподілений дохід - різниця між сумою залишку нерозподіленого доходу попереднього періоду, доходів, фактично отриманих кредитною спілкою за звітний період, та сумою витрат цього періоду, пов'язаних з її діяльністю, збільшених на суму доходу, спрямованого на формування резервного капіталу, та суму плати (процентів), яка розподілена на додаткові пайові внески протягом звітного періоду.

За підсумками фінансового року нерозподілений дохід, що залишається у розпорядженні кредитної спілки, розподіляється між членами кредитної спілки пропорційно розміру їх пайових внесків у вигляді відсотків (процентів) у порядку, визначеному загальними зборами кредитної спілки. Крім цього, протягом року на додаткові пайові внески може розподілятися дохід у вигляді плати (процентів) в порядку та з періодичністю, визначеними загальними зборами членів кредитної спілки. Відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності плата (проценти), нарахована (розподілена) на залучені кредитною спілкою додаткові пайові внески членів, має(ють) бути включена(і) до складу витрат кредитної спілки. Метод розподілу доходу на пайові внески визначається рішенням загальних зборів членів кредитної спілки.

Кредитна спілка може здійснювати розподіл доходу на додаткові пайові внески протягом року або розподіляти нерозподілений дохід за підсумками фінансового року на пайові внески лише за умови досягнення нормативів достатності капіталу, коефіцієнта платоспроможності та мінімального нормативного розміру резервного капіталу, а також за умови дотримання нормативу прибутковості.

2.6. Резервний капітал кредитної спілки формується за рахунок наступних джерел:

- 1) вступних внесків членів кредитної спілки;
- 2) частини доходу кредитної спілки
- 3) членських внесків до резервного капіталу

до моменту досягнення ним не менш як 15 відсотків від суми активів, зважених на ризик кредитної спілки.

2.7. Вступний внесок – обов'язковий незворотний внесок, що вноситься особою одноразово при її вступі до кредитної спілки та є умовою набуття членства в кредитній спілці.

Розмір вступного внеску є однаковим для всіх членів кредитної спілки та встановлюється рішенням загальних зборів членів кредитної спілки як фіксована сума.

Вступний внесок повністю спрямовується на формування резервного капіталу. Нарахування плати (процентів) та розподіл доходу на ці внески не здійснюються

У разі припинення членства фізичної особи у кредитній спілці вступний внесок їй не повертається.

2.8. Необов'язковий членський внесок до резервного капіталу вноситься членом кредитної спілки на добровільній основі. Рішенням загальних зборів може бути встановлена обов'язковість унесення всіма членами кредитної спілки з визначеною періодичністю певної суми членського внеску до резервного капіталу.

2.9. З метою формування резервного капіталу та досягнення ним 15% від суми активів спілки, зважених за ступенем ризику, кредитна спілка на кварталній основі спрямовує на формування резервного капіталу не менше ніж 5 % від чистого доходу кредитної спілки за поточний період до моменту досягнення ним не менше як 15 % від суми активів, зважених на ризик кредитної спілки. За рішенням спостережної ради, якщо така можливість передбачена порядком розподілу доходу, затвердженим рішенням загальних зборів, кредитна спілка має право спрямовувати на формування резервного капіталу частину доходу більшу, ніж передбачена графіком формування резервного капіталу.

2.10. Встановлений в п. 2.9 Положення графік формування резервного капіталу може бути змінений за ініціативою кредитної спілки не частіше одного разу на фінансовий рік.

2.11. Додатковий капітал кредитної спілки формується за рахунок наступних джерел:

- 1) цільових внесків членів кредитної спілки;
- 2) благодійних внесків фізичних та юридичних осіб;
- 3) безоплатно отриманого майна і необоротних засобів.

2.12. Цільовий внесок у додатковий капітал - необов'язковий (добровільний) або обов'язковий зворотний внесок цільового призначення члена кредитної спілки, який формує додатковий капітал кредитної спілки.

Добровільний цільовий внесок члена кредитної спілки в додатковий капітал вноситься членом виключно за його бажанням без жодних обмежень щодо розміру чи періодичності внесення.

Нарахування плати (процентів) або розподіл доходу на цільові внески в додатковий капітал не здійснюється.

У разі припинення членства фізичної особи у кредитній спілці добровільний цільовий внесок в додатковий капітал повертається в порядку, передбаченому статутом кредитної спілки, але не пізніше ніж через один місяць після прийняття загальними зборами або спостережною радою кредитної спілки відповідного рішення.

Цільовий внесок в додатковий капітал залучається на бездоговірній основі.

Додатковий капітал може бути використаний на покриття збитків.

2.13. Використання кредитною спілкою капіталу на покриття збитків здійснюється в наступній черговості:

- 1) залишку нерозподіленого доходу за попередній рік;
- 2) резервного капіталу, сформованого за рахунок частини доходу;
- 3) резервного капіталу, сформованого за рахунок інших джерел, визначених статутом (крім вступних внесків)
- 4) додаткового капіталу, крім внесків членів у додатковий капітал;
- 5) резервного капіталу, сформованого за рахунок вступних внесків.

За умови недостатності вищевказаних складових капіталу на покриття збитку спостережною радою приймається рішення про покриття збитків за рахунок капіталу, сформованого за рахунок зворотних внесків членів кредитної спілки. Про таке рішення кредитна спілка протягом трьох робочих днів повідомляє Уповноважений орган та протягом десяти робочих днів повідомляє членів кредитної спілки в порядку скликання загальних зборів.

Покриття збитків за рахунок частини капіталу, сформованого за рахунок зворотних внесків членів, відбувається в такій черговості:

- 1) внесків членів кредитної спілки в додатковий капітал;
- 2) додаткового пайового капіталу;
- 3) обов'язкового пайового капіталу.

Якщо залишок непогашеної суми збитків менший за залишок того виду внеску, за рахунок якого він має бути погашений, то здійснюється пропорційне зменшення суми відповідного виду внесків кожного члена кредитної спілки.

Використання капіталу кредитної спілки на покриття збитків здійснюється кредитною спілкою за рішенням спостережної ради кредитної спілки за результатами фінансового року в зазначеному порядку відповідно до Статуту кредитної спілки.

3. Особливості здійснення депозитних операцій кредитною спілкою

3.1. Кредитна спілка здійснює депозитні операції відповідно до вимог Цивільного кодексу України, статті 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», статті 11 Закону України «Про захист прав споживачів», «Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг», положення «Про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» та положення «Про фінансові послуги кредитної спілки «Прибуткова».

3.2. Залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки кредитної спілки відбувається з дотриманням фінансових нормативів діяльності, які визначені Положенням про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок затвердженого Розпорядженням Державної комісії з регулювання ринків фінансових послуг № 7 від 16.01.2004 року.

3.3. Кредитна спілка залучає наступні види внесків (вкладів) на депозитні рахунки:

- 1) внесок (вклад) на депозитний рахунок до запитання;
- 2) строковий внесок (вклад) на депозитний рахунок.

3.4. В кредитній спілці встановлюються наступні особливості здійснення депозитних операцій, що призводять до поділу на підвиди внесків (вкладів) членів спілки, включаючи:

3.4.1. щодо мінімального та максимального строків дії договорів за окремими видами внесків (вкладів) на депозитні рахунки, які є строковими:

- 1) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком від 1 до 30 днів;
- 2) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком від 31 до 91 днів;
- 3) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком від 92 до 182 днів;
- 4) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком від 183 до 273 днів;
- 5) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком від 274 до 365 днів;
- 6) внесок (вклад) члена кредитної спілки на депозитний рахунок строком від 366 до 730 днів.

3.4.2. щодо способу виплати процентів:

- 1) з виплатою процентів щомісячно;
- 2) з виплатою процентів щоквартально;
- 3) з виплатою процентів в кінці дії договору.

3.4.3. щодо режиму довнесення суми вкладу протягом дії договору:

- 1) з правом довнесення частини суми вкладу;
- 2) без права довнесення частини суми вкладу.

3.4.4. щодо режиму зняття частини суми вкладу протягом дії договору :

- 1) з правом зняття частини суми вкладу;
- 2) без права зняття частини суми вкладу.

3.4.5. щодо мінімального та максимального розміру вкладень за окремими видами внесків (вкладів) на депозитний рахунок:

- від 500 (п'ятсот) гривень до 50 000 (п'ятдесяти тисяч) гривень для будь якого виду внеску (вкладу) на депозитний рахунок за умови дотримання вимоги про те, що на початок кожного робочого дня зобов'язання кредитної спілки перед одним своїм членом не повинні бути більше 10 відсотків від загальних зобов'язань кредитної спілки.

3.4.6. щодо капіталізації:

- без можливості капіталізації – нараховані проценти не приєднуються до внеску (вкладу).

3.4.7. щодо порядку та термінів повернення окремих видів зворотних внесків (вкладів) на вимогу члена кредитної спілки:

Кредитна спілка повертає внески (вклади) на депозитні рахунки, які є строковими, та здійснює всі необхідні розрахунки щодо сплати належних процентів за письмовою вимогою з боку члена кредитної спілки з урахуванням п. 3.12 цього Положення.

3.4.8. щодо можливості застосування в договорах по внесках (вкладах) на депозитні рахунки змінних процентів:

1) Якщо вкладник не вимагає повернення суми строкового внеску (вкладу) у зв'язку із закінченням строку, встановленого договором про залучення внеску (вкладу), або повернення суми внеску (вкладу), унесеного на інших умовах повернення, то після настання визначеного договором строку договір вважається продовженим на умовах внеску (вкладу) до запитання із виплатою процентів в розмірі процентів за внесками (вкладами) до запитання, якщо договором не встановлено вищий процент.

2) встановлений договором розмір процентів на строковий внесок (вклад) не може бути односторонньо зменшений кредитною спілкою, якщо інше не встановлено законом.

3) в разі зміни кон'юнктури ринку грошових ресурсів, зміни законодавства, що регулює відносини кредитної спілки та її члена, прийняття компетентними державними органами актів чи рішень, що так чи інакше впливають на виконання кредитною спілкою умов договорів залучення строкових внесків (вкладів) на депозитні рахунки, кредитна спілка може ініціювати зміну процентної ставки встановленої договором залучення строкового внеску (вкладу) на депозитний рахунок. В такому випадку кредитна спілка надсилає члену, з яким укладено відповідний договір, письмову пропозицію із зазначенням запропонованої зміни процентної ставки рекомендованим листом з повідомленням про вручення. Якщо член, з яким укладено договір залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок, погоджується із запропонованими змінами, він зобов'язаний повідомити про це кредитну спілку та підписати додатковий договір до діючого договору залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок протягом 10 робочих днів з моменту одержання відповідного листа. Зазначені зміни набувають чинності з моменту підписання такого додаткового договору. Якщо член кредитної спілки, з яким укладено договір залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок протягом 10 робочих днів з моменту одержання листа не підписав відповідний додатковий договір, пропозиція вважається не прийнятою. В такому випадку починаючи з 11 робочого дня після одержання членом вищезазначеного листа договір залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок розривається і члену кредитної спілки повертається внесений ним внесок (вклад) на депозитний рахунок та сплачуються належні проценти, виходячи з процентної ставки, вказаної в такому договорі за фактичний строк користування строковим внеском (вкладом) на депозитний рахунок.

Кредитна спілка самостійно визначає розмір процентів (плати), які нараховуються на внески (вклади) її членів. Визначення розміру процентної ставки, яка нараховується для окремих видів внесків (вкладів) на депозитні рахунки зазначені в п.3.3. цього Положення, відбувається з урахуванням особливостей, встановлених в п. 3.4. цього Положення, та за наступними критеріями - строку дії договору, способу виплати процентів, виходячи з потреб членства, ринкових тенденцій та попереднього досвіду залучення внесків (вкладів) членів Спілки на депозитні рахунки за умови, що обсяги процентних витрат залишатимуться на рівні, який забезпечує беззбиткову діяльність кредитної спілки. Розмір плати (процентів) затверджується рішенням спостережної ради кредитної спілки.

3.5. Залучення внесків (вкладів) на депозитні рахунки здійснюється за умови, що питома вага внесків (вкладів) на депозитні рахунки в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення відповідно становитиме в межах:

- від 0% до 20% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок до запитання;
- від 0% до 20% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок строком від 1 до 30 днів;
- від 0% до 20% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок строком від 31 до 91 днів;
- від 0% до 20% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок строком від 92 до 182 днів;
- від 0% до 40% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок строком від 183 до 273 днів;
- від 0% до 60% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок строком від 274 до 365 днів;
- від 0% до 40% для внесків (вкладів) на депозитний рахунок строком від 366 до 730 днів.

При цьому, для строкових внесків (вкладів) на депозитні рахунки допускається взаємопов'язане коливання зазначених у цьому абзаці показників в межах 20% питомої ваги внесків (вкладів) на депозитні рахунки в загальній сумі таких внесків (вкладів) за строками їх внесення.

Також, допускається відхилення від встановлених в цьому абзаці показників з метою виконання вимог щодо дотримання фінансових нормативів діяльності, затверджених законодавством.

3.6. Договір залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок укладається на умовах повернення внеску (вкладу) – зі впливом встановленого договором строку (строковий внесок (вклад)) з урахуванням Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг.

3.7. Договір на залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок укладається в письмовій формі.

У договорі на залучення внеску (вкладу) повинні міститись права та зобов'язання сторін договору відповідно до вимог Цивільного кодексу України, статті 6 Закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», статті 11 Закону України «Про захист прав споживачів», Ліцензійних умов провадження діяльності кредитних спілок з надання фінансових послуг, положення «Про фінансові послуги кредитної спілки «Прибуткова» та мають бути підписані сторонами договору або уповноваженими ними особами.

Договором залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок може бути передбачено внесення грошових коштів на інших умовах їх повернення. Умови цього договору не можуть перечити законодавству України.

Сума внеску (вкладу), строки дії договору, умови залучення та повернення внеску (вкладу), а також нараховані на такі внески проценти (плата) визначаються між кредитною спілкою та її членом на договірних умовах.

Умови дострокового припинення дії договору про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок визначаються договором.

Примірні договори щодо залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки затверджуються рішенням спостережної ради і передбачені в положенні «Про фінансові послуги кредитної спілки «Прибуткова».

3.8. Кредитна спілка забезпечує прийом внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки, проведення з цього приводу розрахунків, консультацій та надання необхідної інформації протягом часу, визначеного внутрішнім розпорядком. Строки розгляду заяв та прийняття рішень про укладення договору про залучення внеску (вкладу) ним становлять від 1 до 5 календарних днів.

Підтвердженням залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки є укладені в письмовій формі договори, первинні бухгалтерські документи, оформлені згідно вимог законодавства і країни, та належним чином зафіксована в комплексній інформаційній системі інформація про депозитну операцію.

Один примірник договору про залучення внеску (вкладу) зберігається в кредитній спілці протягом 5 (п'яти) років. Другий примірник договору про залучення внеску (вкладу)

кредитною спілкою зобов'язана надати члену (або уповноваженій ним особі), який підписав цей договір.

3.9. Кредитна спілка веде облік внесків (вкладів) з урахуванням видів, строків, виплати процентів, визначених у депозитних договорах.

3.10. У разі наявності внеску (вкладу) на депозитний рахунок при отриманні кредиту, кредитна спілка може прийняти такий внесок (вклад) для забезпечення виконання зобов'язань за кредитним договором та не повертати його протягом строку дії кредитного договору в сумі невиконаних зобов'язань членом кредитної спілки, якщо це передбачено кредитним договором або договором про залучення внеску (вкладу) на депозитні рахунки та договором застави майнових прав, який укладається між кредитною спілкою та її членом - власником внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок.

3.11. Нарахування процентів визначається умовами договору про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок. Кредитна спілка здійснює нарахування плати (процентів) на внески (вклади) членів кредитної спілки на депозитні рахунки на підставі відповідних договорів з дотриманням вимог Національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку (далі - НП(С)БО) в останній день кожного місяця та в день, визначений умовами укладеного з членом кредитної спілки договору. Нарахування процентів за договором про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок відбувається відповідно до порядку, встановленого договором, а саме: за фактичну кількість днів користування кредитною спілкою сумою вкладу і починається з наступного дня після отримання суми внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок, а припиняється в останній день строку дії договору за внеском (вкладом). Для цілей розрахунку процентів за внесками (вкладами) членів кредитної спілки на депозитні рахунки використовується календарний рік.

3.12. Кредитна спілка повертає внески (вклади) та сплачує нараховані проценти у строки, що визначені умовами договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитні рахунки між членом кредитної спілки (вкладником) і кредитною спілкою.

За договором про залучення внеску (вкладу) на депозитний рахунок незалежно від його виду кредитна спілка зобов'язана видати внесок (вклад) на депозитний рахунок на першу письмову вимогу з урахуванням умов договору.

У разі отримання кредитною спілкою письмової вимоги члена про повернення внеску (вкладу) або його частини зобов'язана:

- прийняти письмову вимогу шляхом проставлення на ній: дати отримання, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і відбитка печатки кредитної спілки;

- зареєструвати письмову вимогу члена кредитної спілки згідно з положенням «Про документообіг», затвердженим кредитною спілкою;

- виконати вимогу відповідно до умов договору про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок.

За умови неможливості виконання кредитною спілкою вимоги члена про повернення внеску (вкладу) або його частини кредитна спілка додатково до вимог абзацу першого цього пункту зобов'язана видати вкладникові письмове повідомлення про невиконання (неналежне виконання) цієї вимоги із зазначенням: причини, дати видачі повідомлення, підпису уповноваженої особи, прізвища, імені та по батькові уповноваженої особи і відбитка печатки.

3.13. Кредитна спілка виплачує члену, з яким укладено відповідний договір, проценти на суму внеску (вкладу) в розмірі, який встановлюється в договорі про залучення внеску (вкладу) члена кредитної спілки на депозитний рахунок. Проценти на внесок (вклад) виплачуються члену на його вимогу відповідно до умов договору про залучення внеску (вкладу).

3.14. Кредитна спілка оприлюднює умови укладення депозитних договорів шляхом розміщення витягів з положень «Про фінансове управління кредитної спілки «Прибуткова» та «Про фінансові послуги кредитної спілки «Прибуткова» в загальнодоступному для членів місці в установі кредитної спілки.

3.15. Кредитна спілка здійснює залучення внесків (вкладів) членів кредитної спілки на депозитні рахунки через відокремлені підрозділи (за наявності) з дотриманням вимог Розділу 3

цього Положення. При цьому, керівники та працівники відокремлених підрозділів діють згідно та в межах повноважень визначених відповідними посадовими інструкціями та наданими їм довіреностями.

4. Формування та використання страхового резерву. Порядок формування та використання страхового резерву (в тому числі резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок)

4.1. Страховий резерв - резерв, що складається із резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок та резерву сумнівних боргів. Створення страхового резерву - визнання витрат для відображення реального результату діяльності кредитної спілки з урахуванням погіршення якості її активів або підвищення ризику кредитних операцій.

Кредитною спілкою з метою покриття втрат від неповернення кредитів формується резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, який визнається резервом, сформованим згідно з вимогами Міжнародних стандартів фінансової звітності, у зв'язку із знеціненням (зменшенням корисності) активів внаслідок реалізації кредитного ризику.

4.2. Кредит вважається простроченим, якщо за станом на дату, визначену умовами кредитного договору, очікуваний платіж не надійшов повністю або надійшов частково. До суми очікуваного платежу, залежно від визначеного договором порядку сплати процентів та суми кредиту, можуть входити, відповідно, проценти, або проценти та частина суми кредиту, або проценти та сума кредиту. Залишок основної суми за простроченим кредитом є базою для розрахунку необхідного розміру резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок.

4.3. З метою визначення кредитного ризику віднесення кредиту до певного рівня прострочення відбувається в останній день кожного місяця (далі - дата визначення прострочення)..

З метою визначення рівня прострочення кредитів та розрахунку необхідної суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок кредити розподіляються на:

- 1) прострочені 1-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 31 до 90 днів включно;
- 2) прострочені 2-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 91 до 180 днів включно;
- 3) прострочені 3-го рівня, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення простроченості становить від 181 до 365 днів включно;
- 4) неповернені, якщо прострочення очікуваного платежу на дату визначення прострочення становить понад 12 місяців;

4.4. Кількість прострочених днів розраховується за формулою

$$P_i = K_i \times \frac{\Phi_i - \Pi_i}{M_i - \Pi_i},$$

де P_i - розрахункова кількість днів прострочення за кредитом;

K_i - кількість днів, що минула з дати надання кредиту до дати проведення розрахунку;

M_i - максимальна заборгованість за кредитними операціями, що включає всю суму наданого кредиту та всю суму процентів за ним, визначену на дату проведення розрахунку;

Π_i - планова заборгованість за кредитними операціями, що включає залишок основної суми та нарахованих процентів, вирахованих на дату розрахунку згідно з плановим строком їх внесення та умовами взаєморозрахунків (без урахування фактичних строків і сум платежів);

Φ_i - фактична заборгованість за кредитними операціями, що включає фактично не сплачений залишок основного боргу за кредитом та залишок нарахованих, але не сплачених на дату розрахунку процентів.

У разі внесення змін до планового графіка платежів, що підтверджується відповідним кредитним договором, планова заборгованість обраховується з урахуванням встановлених нових планових дат платежів за умови невнесення змін щодо кінцевого строку погашення кредиту.

4.5. Розмір необхідного резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за конкретним кредитом визначається за формулою

$$PЗ = П \times Н + ПП,$$

де П - залишок заборгованості за простроченим кредитом;

Н - норматив резервування для забезпечення покриття втрат від неповернених позичок;

ПП - прострочена заборгованість за процентами, нарахованими з 01 січня 2015 року.

4.6. Нормативи резервування грошових коштів для розрахунку резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок становлять:

1) для 1-го рівня - 0% залишку заборгованості;

2) для 2-го рівня - 35% залишку заборгованості;

3) для 3-го рівня - 70% залишку заборгованості;

4) для неповернених та безнадійних кредитів, а також простроченої заборгованості за процентами, нарахованими з 01 січня 2015 року - 100% залишку заборгованості.

4.7. Остаточний розрахунок суми резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок на останній день кожного місяця визначається таким чином:

$$PЗ = \sum П1 \times 0\% + \sum П2 \times 35\% / 100 + \sum П3 \times 70\% / 100 + \sum НП + \Sigma ПП,$$

де PЗ - сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, що має бути сформований за станом на кінець місяця, виходячи з фактичного рівня простроченості кредитів;

$\sum П1$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 1-го рівня;

$\sum П2$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 2-го рівня;

$\sum П3$ - сума залишків заборгованості за всіма кредитами з простроченістю 3-го рівня;

$\sum НП$ - сума залишків заборгованості за всіма неповерненими та безнадійними кредитами;

$\Sigma ПП$ - сума залишків простроченої заборгованості за процентами за всіма кредитами, нарахованими з 01 січня 2015 року.

4.8. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за першим та другим рівнем прострочення, а також за безнадійними кредитами формується за рахунок частини доходу незалежно від фінансового результату таким чином, щоб наприкінці кожного місяця його розмір відповідав сумі необхідного резервування за установленними нормативами.

Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за третім рівнем прострочення та за всіма неповерненими кредитами формується за рахунок наявного доходу таким чином, щоб наприкінці кожного місяця його розмір відповідав сумі необхідного резервування за встановленими нормативами. У разі недостатності доходу для формування резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок за кредитами з третім рівнем прострочення та всіма неповерненими кредитами таке формування здійснюється у наступному місяці.

4.9. Розрахована сума резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок порівнюється з розміром сформованого резерву за станом на початок місяця і відповідно до виявленого відхилення може здійснюватися поповнення або зменшення розміру резерву.

4.10. Резерв забезпечення покриття втрат від неповернених позичок може формуватися в розмірі більшому, ніж сума необхідного резервування за встановленими нормативами.

4.11. Кредитною спілкою з метою покриття втрат за іншою дебіторською заборгованістю формується резерв сумнівних боргів.

Розмір резерву сумнівних боргів визначається кредитною спілкою відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності.

Сума сформованого резерву сумнівних боргів на дату балансу не може перевищувати загальну суму іншої дебіторської заборгованості.

4.12. Списання сум заборгованості за рахунок страхового резерву здійснюється за рішенням уповноваженого органу кредитної спілки за наявності обставин, які підтверджують неможливість погашення такої заборгованості, з урахуванням ознак, визначених Податковим кодексом України.

При цьому списання сум заборгованості за кредитами здійснюється за рахунок резерву забезпечення покриття втрат від неповернених позичок, а списання сум заборгованості за іншими активними операціями (крім кредитних операцій) - за рахунок резерву сумнівних боргів.

4.13. У разі якщо всі заходи щодо стягнення безнадійної заборгованості згідно з порядком, визначеним цим пунктом, не дали позитивного результату, кредитна спілка відносить таку заборгованість на витрати в частині, що не відшкодована за рахунок страхового резерву, створеного відповідно до цього пункту.

5. Порядок формування та використання фондів кредитної спілки в розрізі окремих фондів

5.1. Оскільки фонди в кредитній спілці на цей час не створенні, то порядок формування та використання окремих фондів будуть встановлюватись окремими положеннями, які затверджуватимуться спостережною радою кредитної спілки.

5.2. Положення про фонди, рішення щодо створення яких прийнято загальними зборами членів кредитної спілки, затверджуються її спостережною радою, і мають містити:

- 1) визначення мети створення фонду;
- 2) порядок формування фонду;
- 3) порядок використання коштів фонду;
- 4) порядок ліквідації фонду.

5.3. Порядок формування кожного з фондів включає в себе джерела, обсяги та періодичність надходження грошових коштів, в тому числі внесків, за рахунок яких формується фонд. При цьому, у разі формування певного фонду за рахунок внесків членів, рішення про їх внесення до такого фонду, включаючи визначення розміру цих внесків, періодичності їх внесення тощо, має бути прийняте загальними зборами членів кредитної спілки.

5.4. Порядок використання кожного з фондів включає в себе встановлення обмежень щодо спрямування коштів фонду виключно на потреби, визначені рішенням загальних зборів членів кредитної спілки із зазначенням періодичності та напрямків використання коштів фонду, визначення норм, дотримання яких передбачено рішенням загальних зборів та визначеною метою створення фонду, уповноваження певного органу управління кредитної спілки щодо розпорядження коштами фонду, затвердження процедур прийняття рішення про використання коштів фонду тощо.

5.5. У разі створення окремих фондів, в тому числі благодійних, кредитна спілка, також, зобов'язана внести необхідні зміни щодо визначення порядку формування та використання таких фондів до цього Положення та надати копії відповідних положень до Уповноваженого органу протягом п'ятнадцяти робочих днів після їх затвердження.

6. Порядок придбання та продажу майна кредитної спілки, розміщення її тимчасово вільних коштів та коштів, що повинні зберігатися у формі ліквідних активів.

6.1. Кредитна спілка відповідно до свого Статуту володіє, користується та розпоряджається належним їй майном.

6.2. Рішення про придбання та продаж майна чи замовлення послуг/робіт на суму, що не перевищує 50 % капіталу кредитної спілки приймає голова правління.

Рішення про придбання:

- нерухомого майна,
- автомобільного транспорту,
- іншого майна чи замовлення послуг/робіт вартістю, що перевищує зазначену суму, приймається рішенням спостережної радою кредитної спілки за поданням голови

Правління.

6.3. Тимчасово вільні кошти кредитна спілка може розмістити :

- 1) на поточних та депозитних рахунках в банках, що мають ліцензію на роботу з вкладками;
- 2) на депозитних рахунках в об'єднаній кредитній спілці;
- 3) в державних облігаціях внутрішньої позики строком погашення до одного року.

7. Порядок здійснення контролю у кредитній спілці

Внутрішній контроль

7.1. Контроль за виконанням планів кредитної спілки та порядок проведення перевірок.

Контроль за виконанням планів діяльності кредитної спілки, в тому числі бюджету, здійснюють спостережна рада, ревізійна комісія та Служба внутрішнього аудиту (контролю) кредитної спілки в межах компетенції, визначеної законодавством та відповідними внутрішніми положеннями та порядками кредитної спілки.

В рамках контролю за виконанням бюджету ревізійна комісія не рідше одного разу на рік проводить перевірку результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки.

Результати перевірки розглядаються на засіданні ревізійної комісії та доводяться до відома спостережної ради кредитної спілки.

Висновок за річними звітами про результати діяльності кредитної спілки подається на затвердження загальним зборам.

Звіт про виконання бюджету звітного року погоджений з ревізійною комісією розглядається на першому, після закінчення фінансового року, засіданні спостережної ради разом.

Перевірка поточної діяльності кредитної спілки та її відокремлених підрозділів (за наявності) проводиться ревізійною комісією та Службою внутрішнього аудиту (контролю).

Ревізійна комісія має право, в рамках кошторису визначеного спостережною радою кредитної спілки, для проведення перевірок залучати на договірних засадах зовнішніх експертів з числа осіб, які не перебувають у трудових відносинах із кредитною спілкою, чи незалежного аудитора (аудиторську фірму),

Ревізійна комісія проводить перевірки в таких напрямках:

- а) перевірка дотримання касової дисципліни;
- б) вибіркового співставлення відповідності записів в особових картках (книгах, відомостях) даним бухгалтерського обліку
- в) вибірково відповідність оформлення договорів на надання фінансових послуг внутрішнім нормативам кредитної спілки;
- г) інші напрямки фінансово-господарської діяльності за основними статтями кошторису.

Відповідно до планів поточних перевірок ревізійна комісія може здійснювати перевірку окремих аспектів діяльності правління та кредитного комітету.

Позапланові перевірки провадяться ревізійною комісією за рішенням спостережної ради або на вимогу не менш як 20 відсотків членів кредитної спілки.

Результати проведених перевірок ревізійна комісія доводить до відома спостережної ради на її найближчому засіданні.

Служба внутрішнього аудиту (контролю) створюється на основі статті 15-1 закону України «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг» і покликана здійснювати внутрішній аудит.

Внутрішній аудит (контроль) здійснюється незалежно та об'єктивно.

Об'єктами проведення внутрішнього аудиту (контролю) є:

- господарські операції кредитної спілки;
- правила і процедури, згідно з якими здійснюються ці операції та їх дотримання;
- фінансова звітність кредитної спілки та звітні дані кредитної спілки;
- організація бухгалтерського, податкового та управлінського обліку, а також їх відповідність меті та завданням кредитної спілки;
- управління трудовими та матеріальними ресурсами кредитної спілки;
- інші об'єкти відповідно до завдань внутрішнього аудиту (контролю).

Внутрішній аудит (контроль) здійснюється шляхом проведення планових та позапланових перевірок, складення висновків та рекомендацій за результатами їх проведення.

Спостережною радою затверджується посадова особа/структурний підрозділ для виконання функцій служби внутрішнього аудиту.

У разі створення у кредитній спілці Служби внутрішнього контролю і аудиту напрями, форми, періодичність проведення перевірок, порядок та форми розкриття інформації отриманої в результаті проведення перевірок встановлюються у Положенні та/або Порядку, яке затверджується спостережною радою.

Члени ревізійної комісії, внутрішні аудитори, а, також, залучені на договірних засадах зовнішні експерти з числа осіб, які не перебувають у трудових відносинах із кредитною спілкою зобов'язані зберігати таємницю щодо матеріалів, бухгалтерських та інших документів, а також пояснень посадових осіб кредитної спілки отриманні під час проведення перевірки діяльності кредитної спілки та її відокремлених підрозділів які стосуються рахунків, внесків та інших фінансових операцій, здійснених членами кредитної спілки.

Така інформація може бути надана у формі довідки судам, органам прокуратури, служби безпеки, органам внутрішніх справ, іншим правоохоронним органам та органам державної податкової служби у випадках та в порядку, передбачених законом.

Члени кредитної спілки мають право за письмовою заявою на ім'я голови Правління одержувати довідку із інформацією про діяльність кредитної спілки яка міститься в актах (висновку) перевірок ревізійної комісії, внутрішнього аудитора.

Члени органів управління та працівники кредитної спілки мають право отримати доступ до інформації отриманої в результаті проведення перевірок діяльності кредитної спілки якщо це викликано об'єктивною необхідністю пов'язаною з виконанням їх посадових обов'язків.

Ревізійна комісія та внутрішній аудитор має право подавати рекомендації спостережній раді та іншим органам управління щодо покращення організації їхньої роботи або усунення виявлених недоліків. Останні зобов'язані на найближчому своєму засіданні розглянути дані рекомендації і прийняти рішення щодо них. Про прийняті рішення, органи управління повідомляють ревізійну комісію/внутрішнього аудитора.

Голова правління кредитної спілки або інша уповноважена наказом голови правління особа, контролює виконання кредитною спілкою фінансових нормативів, встановлених розпорядження Держфінпослуг № 7 від 16 січня 2004 року «Про затвердження Положення про фінансові нормативи діяльності та критерії якості системи управління кредитних спілок та об'єднаних кредитних спілок» з періодичністю, визначеною зазначеним нормативно-правовим актом. У випадку виявлення фактів порушення кредитною спілкою фінансових нормативів, уповноважена, на здійснення контролю за дотриманням фінансових нормативів, наказом голови правління особа зобов'язана повідомити про це Голову правління.

Зовнішній контроль

7.2. Кредитна спілка зобов'язана вести оперативний і бухгалтерський облік результатів своєї діяльності відповідно до законодавства України, а також статистичну звітність та подавати її в установлених порядку та обсязі органам державної влади.

Кредитна спілка подає до Уповноваженого органу фінансову звітність та інші звітні дані в обсягах, формах та у строки, встановлені цим органом, а також надає на його необхідні пояснення щодо звітних даних.

Разом із звітними даними кредитна спілка подає також витяги з протоколів засідань спостережної ради та ревізійної комісії про розгляд звітних даних, поданих за попередній звітний період.

З метою підтвердження достовірності та повноти річної звітності кредитної спілки, щорічно проводяться аудиторські перевірки.

Аудитор (аудиторська фірма), що підтверджують річну фінансову звітність кредитної спілки, повинен бути визначений загальними зборами кредитної спілки.

Забороняється проведення аудиту:

1) аудитором, який має прями родинні стосунки з членами органів управління кредитної спілки;

- 2) аудитором, який має особисті майнові інтереси в кредитній спілці, що перевіряється;
- 3) аудитором - членом органів управління чи членом кредитної спілки, яка перевіряється;
- 4) аудитором - працівником кредитної спілки, що перевіряється;
- 5) якщо розмір винагороди за надання аудиторських послуг не враховує необхідного для якісного виконання таких послуг часу, належних навичок, знань, професійної кваліфікації та ступінь відповідальності аудитора;
- 6) аудитором, який не внесений до реєстру аудиторів, які мають право проводити аудит фінансових установ, що ведеться Уповноваженим органом.

Кредитна спілка зобов'язана до 1 червня наступного за звітним роком, подати до Уповноваженого органу аудиторський висновок та річну фінансову звітність.

7.3. Порядок звітування правління та кредитного комітету перед спостережною радою та ревізійною комісією.

Правління на кварталній основі подає на розгляд спостережній раді дані щодо результатів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки. Звіт правління надається у формі звітних даних, що подаються до Уповноваженого органу, крім того розкриття окремих аспектів фінансово-господарської діяльності кредитної спілки може здійснюватися у формі додаткових таблиць, відомостей, графіків, тощо.

Кредитний комітет на кварталній основі подає спостережній раді звіт щодо структури кредитного портфеля, кількості та обсягів виданих членам кредитної спілки кредитів та простроченості.

Спостережна рада та Ревізійна комісія на кварталній основі розглядає звітні дані, подані кредитною спілкою за попередній звітний період до Уповноваженого органу, про що відображається в протоколі засідання відповідного органу управління.

Якщо рішенням Уповноваженого органу встановлено інші строки подання звітних даних кредитною спілкою до комісії, правління та кредитний комітет зобов'язані звітувати спостережній раді в строки, визначені для подання звітних даних до Уповноваженого органу.

8. Вимоги до звітності про фінансово-господарську діяльність кредитної спілки за рік, що надсилається членам кредитної спілки та представляється загальним зборам членів кредитної спілки для затвердження

8.1. Членам кредитної спілки, разом із запрошенням на чергові загальні збори надсилається звіт про діяльність органів управління та річний фінансовий звіт кредитної спілки, складений в наступному скороченому форматі:

Основні балансові статті:

	Початок року	Кінець року	Зміни за рік, %
Активи, разом			
Кредитний портфель			
в тому числі членам КС			
Кредити з порушенням режиму сплати, в тому числі:			
Прострочені кредити			
Неповернені кредити			
Безнадійні кредити			
Сума фактично сформованого Резерву Забезпечення			
Покриття Втрат від неповернених позичок			
Фінансові інвестиції, в тому числі:			
Грошові кошти на депозитних рахунках в банках			
Внески до капіталу кооперативного банку			
Державні цінні папери			
Внески до капіталу бюро кредитних історій			
Капітал КС, в тому числі:			
Пайовий капітал			
Резервний капітал			
Додатковий капітал			
Нерозподілений дохід			

Положення про фінансове управління

Зобов'язання КС, в тому числі:			
Внески (вклади) членів КС на депозитні рахунки			
Інші платні зобов'язання			
Неоплатні зобов'язання			

Виконання бюджету за звітний рік:

	План	Факт
Доходна частина:		
Проценти за кредитами		
Проценти від фінансових інвестицій		
Інші доходи		
Доходи разом		
Витратна частина (кошторис)		
Нараховані проценти за внесками (вкладами) на депозитні рахунки членів КС		
Нараховані проценти за зобов'язаннями перед юридичними особами		
Витрати, пов'язані із залученням коштів		
Витрати на страхування кредитів та внесків (вкладів), членів КС на депозитних рахунках		
Витрати на нарахування заробітної плати та обов'язкових платежів		
Інші операційні витрати, у тому числі		
на благодійну діяльність		
Витрати на формування спільних фінансових фондів асоціацій		
Податок на прибуток нарахований		
Інші витрати		
Загальна сума операційних витрат		
Витрати на формування Резерву Забезпечення Покриття Втрат від неповернених позичок		
Витрати на списання несплачених процентів за кредитами		
Усього витрат		
Фінансовий результат		
Розподіл доходу за рішенням спостережної ради, у тому числі:		
На формування резервного капіталу		
на розподіл доходу на додаткові пайові внески		
Нерозподілений дохід (непокриті збитки)		

За бажанням члена кредитної спілки, йому надається для ознайомлення повний річний фінансовий звіт про діяльність кредитної спілки, підтверджений аудитором.

8.2. На затвердження загальним зборам подається підтверджені аудиторським висновком звітні дані до Уповноваженого органу за звітний рік. При цьому, відповідність даних, зазначених у надісланому членам кредитної спілки річному фінансовому звіті, даним, наведеним у звітних даних до Уповноваженого органу за звітний рік, підтверджує ревізійна комісія кредитної спілки у своєму висновку.

8.3. Інші питання, пов'язані із здійсненням фінансового управління за необхідності розкриваються в окремих положеннях процедурах, або порядках, затверджених спостережною радою кредитної спілки за поданням правління.

Голова спостережної ради _____ Сєребренніков Д.В.